

Kommittémotion -

Motion till riksdagen 2019/20:3386

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M, KD)**

med anledning av prop. 2019/20:10 Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ytterligare förslag vad avser lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera som effektivt motverkar den ökade segregation och det växande skuggsamhälle som följer av att asylsökande har rätt att välja eget boende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den misslyckade integrationen är en ödesfråga för Sverige. Arbetslösheten bland invandrare är genomgående mycket högre än bland inrikes födda. I kombination med segregation på bostadsmarknaden, i skolan och på andra områden leder detta till en uppdelning av det svenska samhället. Det finns skolor och bostadsområden där andelen elever och boende med svensk bakgrund är mycket liten. Vi har därtill ett växande skuggsamhälle med människor som vistas i Sverige utan att ha rätt till det. I spåren av skuggsamhällen följer social utsatthet, illegalt arbete och brott.

Moderaterna och Kristdemokraterna anser att en stram invandringspolitik under många år framåt är en grundförutsättning för att Sverige ska lyckas med integrationen. Vi är överens om att söktrycket till Sverige måste ned med 70 procent, till en genomsnittlig nordisk nivå, i jämförelse med i dag. S+MP-regeringen går dessvärre i motsatt riktning och driver fram förslag för ökat asylmottagande i Sverige, exempelvis genom införandet av den så kallade gymnasielagen.

Asylsökande i Sverige har idag möjlighet att välja att bo i eget boende, till exempel hos släkt eller vänner, så kallat EBO, i stället för att bo i Migrationsverkets boenden. Men EBO har medfört en rad problem som har blivit uppenbara inte minst i och med 2015 års rekordstora mottagande av asylsökande. Många asylsökande bosätter sig i eget boende i segregerade områden med hög arbetslöshet och en stor andel invånare födda i andra länder. I dessa områden blir de i många fall kvar även efter det att uppehållstillstånd har beviljats. Konsekvensen blir ytterligare ökad segregation. I de fall då uppehållstillstånd nekas kan möjligheten till eget boende försvåra verkställigheten av utvisningsbeslut. Om den asylsökande hade bott på ett av Migrationsverkets boende, hade myndigheterna lättare kunnat komma i kontakt med honom eller henne för att verkställa utvisningen. Konsekvensen blir växande skuggsamhällen med människor som vistas i Sverige utan att ha rätt till det.

S+MP-regeringen gjorde inget åt problemen med EBO under mandatperioden 2014-2018. Först nu, i aktuellt lagstiftningsärende, lägger man förslag till riksdagen som är avsedda att, i någon mån, minska de negativa effekterna av EBO.

Nu aktuellt förslag innebär att om en asylsökande ordnar bostad på egen hand i ett område med så kallade socioekonomiska utmaningar, ska han eller hon som huvudregel inte ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag. Fortsatt gäller att man får bosätta sig var man vill om man avstår att motta dagersättning och särskilt bidrag. Fortsatt gäller också att man får bosätta sig var man vill med dagersättning och särskilt bidrag, förutsatt att det område man väljer inte är klassat som ett område med socioekonomiska utmaningar. Det finns dessutom möjlighet att beviljas undantag från huvudregeln.

Moderaternas och Kristdemokraternas bedömning är att detta förslag från S+MP regeringen om förändringar i EBO kommer ge mycket begränsad effekt. Detta även om att det är ett litet steg i rätt riktning.

En stor andel av de asylsökande kommer med största sannolikhet att bosätta sig i segregerade områden även efter förslaget genomförande. Detta antingen för att de avstår att ta emot dagersättning och särskilt bidrag eller för att området inte är klassat som ett område med socioekonomiska utmaningar. Det finns också en risk för att vissa asylsökande kommer att uppge felaktiga adresser och använda falska hyreskontrakt i syfte att få ersättning trots att de bor i ett område med socioekonomiska utmaningar.

I sammanhanget finns skäl att peka på den remisskritik förslaget har fått. Länsstyrelsen i Skåne län, Jönköpings kommun och Södertälje kommun anser att möjligheten till eget boende helt bör tas bort. Boverket anser att samtliga kommuner bör ges möjlighet att efter samråd med länsstyrelsen reglera eget boende. Östra Göinge kommun och Hultsfreds kommun anser att möjligheten till eget boende helt bör tas bort även under den efterföljande etableringsperioden för utlänningar som har fått uppehållstillstånd. Flera remissinstanser tar upp att det finns en risk för stigmatisering av de områden som omfattas av områdesbegränsningen. När det gäller frågan om vilka områden som ska omfattas av en begränsning anser vissa remissinstanser, bland annat Arbetsförmedlingen, att det finns en risk för att negativa boendesociala problem kommer att fortsätta finnas i kommundelar som inte omfattas av begränsningen. Bland annat Filipstads kommun och Norrköpings kommun anser att ett styrmedel som är inriktat på rätten till dagersättning inte är tillräckligt effektivt och att det finns en risk för att asylsökande fortsätter att bo i kommundelar som omfattas av en områdesbegränsning. Några remissinstanser, bland annat Flens kommun, Länsstyrelsen i Uppsala län, och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), framför att förslaget innebär en ökad risk för att personer kommer att uppge felaktiga adresser och använda sig av falska hyreskontrakt.

Mot denna bakgrund anser Moderaterna och Kristdemokraterna att regeringen bör återkomma till riksdagen med ytterligare förslag vad avser lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och som effektivt motverkar den ökade segregation

och det växande skuggsamhälle som följer av att asylsökande har rätt att välja eget boende. Sveriges förmåga att skapa en integrationspotential hör ihop med boendesituationen. Detta klaras inte med aktuellt förslag, även om det är ett steg i rätt riktning. Ett helhetsgrepp behövs.

Moderaterna och Kristdemokraterna kommer återkomma med egna förslag rörande EBO

Maria Malmer Stenergard (M)

Katarina Brännström (M)

Arin Karapet (M)

Hans Eklind (KD)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

Ann-Sofie Alm (M)

Sofia Damm (KD)